

Jaar	2018
Afdeling	1
Nummer	1146
Ingekomen op	7 november 2018
Ingekomen onder	915'
Behandeld op	8 november 2018
Uitslag	Aangenomen

Onderwerp

Motie van de leden De Heer, Biemond, Bosman, Karaman, Temmink en Simons inzake de Begroting 2019 (Behoud Tolhuistuin als cultuurhuis)

Aan de gemeenteraad

Ondergetekenden hebben de eer voor te stellen:

De raad,

Gehoord de discussie over de Begroting 2019.

Constateerende dat:

- vele culturele instellingen in de Tolhuistuin vertrekken of dreigen te vertrekken uit de Tolhuistuin vanwege een grote huurverhoging door de gemeente;
- de stichting Tolhuistuin deze huurverhoging doorberekent aan haar onderhuurders waaronder veel culturele instellingen maar ook commerciële ondernemingen.

Overwegende dat:

- door het dreigende vertrek van culturele instellingen de Tolhuistuin als cultuurhuis verloren dreigt te gaan;
- in het coalitieakkoord staat dat we maatschappelijk vastgoed willen inzetten om ruimte te bieden aan initiatieven en zachte krachten die niet mee kunnen doen aan de vastgoedgekte maar wel essentieel zijn voor de stad;
- in de begroting is opgenomen dat met de directie Gemeentelijk Vastgoed een verkenning wordt gestart naar manieren waarop we maatschappelijk vastgoed in het centrum of opgewaardeerde wijken kunnen behouden voor culturele of creatieve functies.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

Alle mogelijke middelen in te zetten om te voorkomen dat culturele instellingen uit de Tolhuistuin vertrekken en de Tolhuistuin als cultuurhuis verloren gaat voor Amsterdam met inachtneming van de huidige wet- en regelgeving.

De leden van de gemeenteraad

A.C. de Heer
H.J.T. Biemond
A.M. Bosman
M.D. Karaman
N.G.J. Temmink

Retouradres: Postbus 2133, 1000 CC Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 12 juni 2019
Ons kenmerk K&C/2019-803

Behandeld door martijn.de.graaf@amsterdam.nl

Onderwerp Uitvoering motie Tolhuistuin, nr. 1146 (915'), aangenomen op 8 november 2018

Geachte leden van de gemeenteraad,

In uw vergadering op 8 november 2018 heeft u motie nr. 1146 (915' – Behoud Tolhuistuin als cultuurhuis) van de leden De Heer, Biemond, Bosman, Karaman, Temmink en Simons aangenomen. De motie droeg het college op *'alle mogelijke middelen in te zetten om te voorkomen dat culturele instellingen uit de Tolhuistuin vertrekken en de Tolhuistuin als cultuurhuis verloren gaat voor Amsterdam met inachtneming van de huidige wet- en regelgeving.'*

Nadat de motie werd aangenomen, zijn verschillende fases doorlopen om te komen tot een oplossing. Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met alle betrokkenen. Onze beoogde oplossingsrichting vroeg vervolgens om afspraken met de stichting Tolhuistuin in de vorm van nieuwe getekende contracten. Deze laatste fase is medio mei jl. pas afgerond.

Ontwikkeling Tolhuistuin 2014 – 2019

De Tolhuistuin is de verzamelnaam voor het gehele complex van zalen in zes panden en een tuin. De Tolhuistuin heeft zich sinds 2014 ontwikkeld tot een A-locatie aan de Noordelijke IJ-oever. Het culturele potentieel van de Tolhuistuin is destijds door de gemeente gezien. Bij aanvang is er door gemeente vanuit de grondexploitatie geïnvesteerd in het paviljoen (de voormalige Shell kantine).

Daarnaast ontving de Tolhuistuin een Kunstenplansubsidie in de periode 2013 – 2016. Deze werd verdubbeld in het huidige Kunstenplan 2017 – 2020, waarbij de Tolhuistuin als één van de vier 'cultuurhuizen' in de A-Bis werd opgenomen. Ook verleent het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK) subsidies aan diverse instellingen in de Tolhuistuin, zoals aan Framer Framed, dat ook subsidie ontvangt van het ministerie van OCW.

Volgend op het inspreken van Framer Framed in de raadscommissie KDD op 5 september 2018 heb ik toegezegd met hen in gesprek te gaan. In dit gesprek heeft Framer Framed mij over hun situatie geïnformeerd. Tevens heb ik gesproken met de directie van de Stichting Tolhuistuin. Deze stichting is de hoofdhuurder waarmee het huurcontract 2014 – 2019 voor het Tolhuistuincomplex is afgesloten. Ook sprak ik in dat verband met een vertegenwoordiging van de VOF, waarin de twee horecapartners en Paradiso verenigd zijn. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in november en december 2018.

Oplossing huurconstructie en overgangssituatie 2019 – 2020

In de afgelopen maanden is er gewerkt aan een oplossing voor de huursituatie van de Tolhuistuin. De hoofdlijn hiervan houdt in dat voor de culturele huurders in de Tolhuistuin de huren pas worden verhoogd met ingang van het nieuwe Kunstenplan, dus per 1 januari 2021. Met ingang van het nieuwe Kunstenplan zal de maatschappelijke huur gerekend gaan worden. De consequenties van de invoer van deze maatschappelijke (voorheen: kostprijs dekkende) huur worden betrokken bij de bestuursopdracht KPDH. Tevens neemt de gemeente met ingang van die datum alle huurrelaties, voor zowel culturele als commerciële functies, over van de stichting Tolhuistuin.

De huurcontracten worden niet langer gesloten met de Stichting Tolhuistuin, maar met de gemeente. Met deze oplossingsrichting hebben de Stichting en de VOF ingestemd. Voor de partijen in het paviljoen (Buiksloterweg 5C = het hoofdgebouw aan de IJ-zijde) is de aangekondigde huurverhoging per 1 juni 2019 naar € 120,- per m²/jr wel ingegaan, conform het huidige huurcontract. De nieuwe huurovereenkomst bevat 2.877 m² bruto vloeroppervlak 'cultureel', en 3.825 m² bruto vloeroppervlak 'commercieel'. De verhouding tussen cultureel en commercieel gebruik blijft daarmee ongewijzigd.

Framer Framed en ontwikkeling Cultuurhuis Oost

Een van de organisaties waar uw raad aandacht voor heeft gevraagd, is de BIS-instelling Framer Framed. In dezelfde periode waarin werd gewerkt aan de hierboven beschreven oplossing, werd ook verkend of Framer Framed mogelijk onderdeel zou kunnen worden van een netwerk-cultuurhuis in stadsdeel Oost. Framer Framed onderzocht al langere tijd of verhuizing naar een andere plek in de stad mogelijk was. In die fase zijn alternatieven onderzocht, nog voordat stadsdeel Oost in beeld kwam. Framer Framed zocht niet alleen een andere plek, maar ambieerde ook een grotere ruimte. En een plek waar ze, intensiever dan in Noord, in contact kunnen komen met de buurt en de wijk. En de buurt en wijk met Framer Framed. Deze plek hebben ze in stadsdeel Oost gevonden in de ruimte van het voormalige CBK Oost, gelegen aan de Oranje Vrijstaatkade, aan de achterzijde van het stadsdeelkantoor. Met ingang van 1 augustus aanstaande verhuist Framer Framed daar naartoe.

Stadsdeel Oost heeft onlangs kennis genomen van het adviesrapport Een cultuurhuis in Oost. Moncef Beekman, de Kwartiermaker van het cultuurhuis Oost stelde dit op in opdracht van stadsdeel Oost en de directie Kunst en Cultuur. Hierin werd onderzocht welke mogelijkheden er zijn om een cultuurhuis in Oost te ontwikkelen. Framer Framed was een van de partijen die in dit traject betrokken is geweest bij de planvorming en uitwerking van wat de kwartiermaker een Cultuurhuisnetwerk noemt. Daarbij heeft ook meegewogen wat uw raad in de Verkenning 2019 schreef, over mogelijke alternatieve vormen van een netwerkcultuurhuis. Framed Framed is met stadsdeel Oost een samenwerking aangegaan. Afspraken over ruimtegebruik, (tegen)prestaties

en co-creatie zijn vastgelegd in een overeenkomst, welke als bijlage is bijgevoegd bij het huurcontract. Volgend op het besluit van het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Oost, komt het college in juni met een bestuurlijke reactie op het adviesrapport.

Toekomstig gebruik Framer Framed-zaal in de Tolhuistuin

Naar aanleiding van het vertrek van Framer Framed heeft de Stichting Tolhuistuin desgevraagd aan de gemeente laten weten dat het de bedoeling dat deze ruimte in het paviljoen zowel commercieel als cultureel gebruikt gaat worden. Dat gaat in onderlinge afstemming. Zo is de stichting bijvoorbeeld op dit moment in gesprek met verschillende instellingen, en worden plannen ontwikkeld. Het restaurant THT wil de ruimte zodanig aanpassen dat die flexibel bruikbaar is en makkelijk kan worden opgesplitst in drie delen, waardoor er ook kleinere bijeenkomsten gehouden kunnen worden overdag, zowel door/voor huurders als voor commerciële partijen. Het is de bedoeling om daar ook culturele activiteiten in te plannen. Dat zou, zo verwacht de stichting, wellicht eerder een kleinschalige expositie van makers uit Noord zijn. De stichting heeft deze zaken vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met de VOF. Daar is het gebruik van deze zaal ook onderdeel van. De gemeente zal hierbij scherp blijven op zaken als verbouwing, commerciële uitnutting, aard van culturele activiteiten en onderhuurders etc.

Solid Ground Movement

Naast de zorgen die er waren over Framer Framed, werd er in de raadscommissie KDD in september jl. ook gevraagd naar de toekomst van Solid Ground Movement. De Stichting Tolhuistuin heeft aan de gemeente bevestigd dat deze organisatie in het paviljoen blijft.

Ontwikkeling Tolhuistuin als cultuurhuis

Op de langere termijn is het onze verwachting dat de stichting Tolhuistuin in een betere positie komt –als het geen huur- en beheerfunctie meer heeft– om de Tolhuistuin als cultuurhuis te profileren en te optimaliseren. Dit vooral omdat ze in een nieuwe rol hun handen vrij hebben voor een betere regie op het gehele programma. Al sinds de oprichting is de Stichting Tolhuistuin volop bezig geweest met huur- en beheerzaken. Bij het realiseren van het cultuurprogramma ging daardoor tijd en energie verloren.

Voor het nieuwe Kunstenplan (2021-2024) moet de stichting een nieuwe aanvraag indienen die is toegeschreven op deze nieuwe rol als programmeur van het paviljoen, de villa's en de tuin. Het benodigde subsidiebudget voor die taak zal door de stichting in de aanloop naar het nieuwe kunstenplan herijkt moeten worden. De stichting heeft tot 1 februari 2020 om een nieuw overkoepelend totaalbeeld qua programma, beschrijving nieuwe rol/regie, en prestatieafspraken etc. op te stellen. De Directie Kunst en Cultuur gaat er van dat uit de Stichting Tolhuistuin daarbij natuurlijk ook de uitkomsten zal verwerken van de evaluatie van de cultuurhuizen, zoals die op dit moment door de Amsterdamse Kunstraad wordt uitgevoerd.

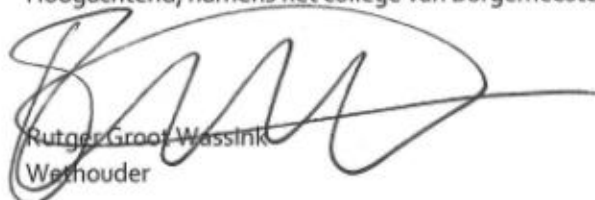
De directie van de stichting zal in de aanloop naar het nieuwe Kunstenplan nieuwe onderhuurders scherper selecteren op hun bijdrage aan (de functie van) het cultuurhuis, en daarmee vooral ook hun betrokkenheid bij het stadsdeel Noord. Deze nieuwe huurders moeten tevens aan Kunst en Cultuur en Gemeentelijk Vastgoed ter goedkeuring worden voorgelegd.

Volgend op het afdoen van de motie Tolhuistuin zal ik op korte termijn ook de brief van de Amsterdamse Kunstraad van september 2019 over de Tolhuistuin beantwoorden.

Hierbij beschouw ik motie met nummer 1146 (915' – Behoud Tolhuistuin als cultuurhuis) van de leden De Heer, Biemond, Bosman, Karaman, Temmink en Simons) als afgedaan.

Ik hoop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend, namens het college van Burgemeester en wethouders,

Rutger Groot Wassink
Wethouder